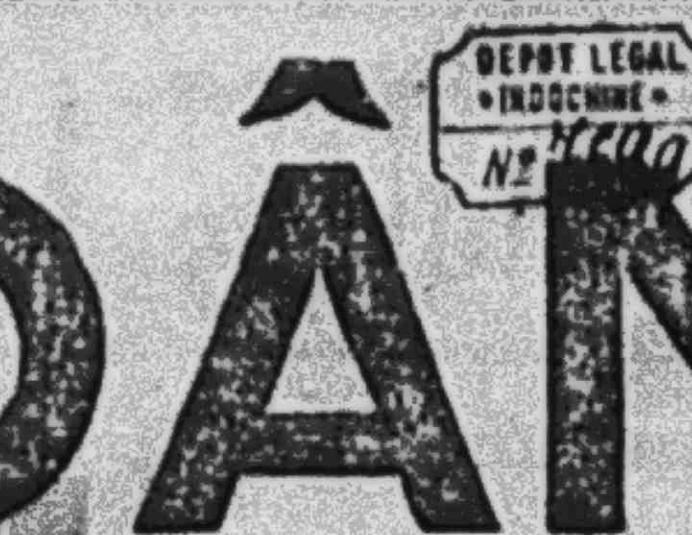

GIÁ BẢN	
DÔNG PHÁP	NGOẠI QUỐC
Mỗi năm 1200	6000
Mỗi tháng 200	1000
Mỗi tháng 100	500
Mỗi tuần 50	250

Mua báo phải trả tiền trước.
Đó là mua báo trả cho M. TRẦN
DINH-PHIEN - ki dâng quảng cáo
về riêng xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

LA VOIX DU PEUPLE

Chủ-tịch: LÊN CẨM
HUYỀN - THỦC - KHÁNGQuản-trị
TRẦN-DINH-PHIEN

CÀU CHUYỆN NĂM HÈT TẾT BÉN

« Năm hêt, tết đến » ấy là câu chuyện khâu-dầu của đồng-báo ta trong lục-thang-chap này. Từ thành-thị cho đến thôn-quê, từ giàu-sang cho đến nghèo-hen, ai ai cũng có cái-lo vào « sắm-tết ».

Thế thi cái-tết, là cái-gì, mà quoc-dân ta phải chạy-lo như lo-tròi-sập-vậy?

Ai cũng biết rằng người-minh, đầu-năm chí-cuối, lúc nào cũng đầu-tất, mặt-tối, chạy-ngược, lo-xoài, không-lúc nào nhàn-hạ, nghỉ-ngơi như các dân-Âu-Mỹ họ có ngày-chủ-nhật, ngày-lê-tiết. Ta chỉ đến-lúc-năm-cùng, tháng-hết, bấy giờ mới quên việc-dời trong-doi ba-bứa, dè « ăn-chơi » phong-lưu cho bỏ-lúc-phong-trần trong-một-năm-dâng-dâng.

Nhưng trong-lúc-ấy, chẳng-những người sống-sum-vầy, vui-vẻ với-nhau, lại còn-tưởng rằng-hồn-ké-chết-cũng-về-doan-vien với con-cháu. Cho-nên nhà-nào cũng-làm-lẽ « rước-ông-bà », « mừng-tuổi-ông-bà », « cúng-quay-ông-bà » trong-ba ngày-xuân. Cái-cánh-tuyêng-trang-nghiêm, kinh-càn, kẽ-mát với người-còn-một-nhà-sum-hiệp, một-giây-thân-ai như-thế, thit-có-vé-ém-dèm-thẩm-thia-lai-có-một-cái-tâm-lý-sâu-xa.

Cái-tục-kinh-trọng người-chết như-thế, ai-dám-bảo-là « hù-lâu », cái-lòng-bảo-hiệu-tò-liên như-thế, ai-dám-bảo-là « mè-tin »? Nhưng ta-cũng-nên-nhận-rằng, hù-lâu, vẫn-có-hù-lâu nhưng-không-phải-cái-tục-hù-lâu, mà-chính-là-cách-thi-hanh-hù-lâu; mè-tin, vẫn-có-iné-tin, nhưng-không-phải-cái-lòng-mè-tin, mà-chính-là-cách-bay-về-mè-tin.

Cái « hù-lâu » ấy-cũng-cái « mè-tin » ấy, có-hai-dến-sinh-ké-của người-sống, mà-không-ich-lợi-gì-cho-linh-hòn-ké-chết, Ký-giả-xin-lạm-bản-sau-dày, nhưng-không-phải-có-ý-muốn-phá-hoại-cái-phong-tục-nghìn-năm-của-ta-dầu, vì « phong-tục-tuc-là-nền-dạo-dục-của-một-dân-tộc », mà « phong-tục-của-một-dân-tộc », tức-cũng-như-danh-dig-của-cá-nhân, chính-là-một-cái-kho-ràng-phải-bảo-thú-lấy, chứ-khi-dâ-mất-tôi, thi-không-thể-vẫn-hồi-lại-dược, như-lời-ông-Rút-xô-dâ-nót-trong-bài-tu-đa-Hoa-thủy-tiền-vậy.

Ai-cũng-vẫn-biết-rằng-tò-liên-minh-dù-về-chốn-hoàng-tuyễn, không-còn-cái-tác-phẩm-nữa. Dầu-có-cái-linh-hòn, nhưng-linh-hòn-là-một-vật-và-thanh-vô-xu, và-vô-hình, và-ảnh, không-có-cái-linh-cách-dòng-vật-nữa. Đã-không-còn-cái-linh-

người-cũng-quay-ông-bà, khán-vái-qui-thần, cũng-dến-18-triệu, thành-ra-tổn-hết-60-triệu-dồng-bạc.

Số-60-triệu-ấy, thật-là-của-mù-hỏi, nước-mắt-của-ta, đem-dài-lấy-dồ-giấy, đồ-hồ, để-dốt-ra-tro-ra-khỏi, đối-với-qui-thần, tiên-lò, hình-như-ta-dối-trá, dâ-không-lich-dược-một-mày-lòng, mà-hai-cho-dường-sinh-ké-thì-ké-như-non-biển. Đồng-báo ta-thứ-hồi-tâm-nghĩ-lại-xem: linh-hòn-ở-tiền-ta, chì-là-một-vật-thiêng-liêng, cò-tiêu-phi, ẩn-mặc-gì-mà-phải-cần-tiền-bac, quần-áo, dầu-có-tiêu-phi, ẩn-mặc, sao-dùng-bằng-dồ-giấy, đồ-hồ, mà-dồ-ấy, lại-cũng-dâ-dốt-ra-tro-ri-khỏi? Điều-ấy, tôi-dầu-dám-biên-hác, chính-ai-ai-cũng-vẫn-nghĩ-thế. Nhưng-khô-vì-một-nỗi: ai-nay-dều-viên-lý-rằng: « trước-ông-bà-làm-sao, nay-con-cháu-phai-theo-vậy. »

Nếu-các-dân-tộc-Âu-Tây-dều-dồng-thanh-nói-thế, thì-này-nay-làm-gì-mà-có-giày-thép-truyền-tin-tức-di-kháp-bon-phương-trời, làm-gì-có-sách-vở, in-hàng-hà-sa-sô, làm-gì-có-máy-móc-chạy-âm-i-như-máy-vuong, qui-sứ, làm-gì-có-tàu-bay-tàu-lặn, giặc-ngang-dày-bè, bên-giới? Còn-như-ta, là-một-dân-tộc-lấy-hiểu-làm-trong, thi-một-câu-nói: « ông-bà-làm-sao, con-cháu-theo-vậy », dâ-dù-cho-phạm-một-cái-tội-dai-bất-hiệu. Vì-sao-vì-ta-không-lo-khoảng-truong, lò-diêm-sự-nghiep-của-tò-liên, cho-càng-này, càng-mới-mặc, dẹp-dé-hơn-xưa, dè-hiền-dương-tò-déc, lại-cứ-khu-khu-thù-cựu, khiến-cho-sự-nghiep-tò-liên-này-càng-truy-lạc, dâ-truy-lạc-không-khỏi-có-này-mai-một.

Người-ta-nói-ta-là « mè-tin », chính-là-tại-cách-bảo-hiệu-như-thế. Ta-nên-tuy-thời-cái-cách, ngô-hầu-không-phụ-om-tiền-lò, sau-là-lâm-gương-cho-con-cháu-ta-này-sau-biết-dưỡng-« kẽ-thuật ». (Còn-nữa)

THƯƠNG-CÁI (Quinhon)

VĂN VĂN

Thờ-ông-Lý-Thường-Kiệt
Tái-ông-chảng-hồ-với-tên-ông!

Thực-dâng-bia-xanh-với-tượng

đồng!

Bốn-bè-trời-Nam-yêu-sóng-Ngọc!

Ba-châu-dâng-Bắc, khiếp-om-Hồng!

Ôn-nhà-cố-vết-vun-chỗ-Lý!

Người-ra-công-dâng-cố-Hồng!

Người-cù-bốn-nghìn-năm-chứa-mỗi!

Người-xưa-dâng-vàng, kẽ-sau-mong.

Mai-Lâm-Bùi-Nguyễn-Kinh

Trung-du-Sài-sơ

Cánh-cá-nhà-rì-xưa-có-phải-dâng?

Tầng-trần-mượn-chén-giải-nâm-tây,

Non-xanh-dâng-vàng-trong-lưỡng-giá

Đá-trắng-phai-màu-chia-dâng-mát,

Kinh-kết-tai-nghe-dâng-mát-ruôt,

Non-xanh-mát-thắng-lai-cháu-may,

Thần-tiên-thuở-trước-dâng-rồi-nhì?

Sinh-chung-trâm-luân-Phát-có-hay?

Châu-Dân

Khát-nước
Bác-minh-ta-hồi-mát-minh-chori,
Ta-hồi-ta-la-lại-trả-lời;

Khát-nước-hay-su-ngồi-tuồng
vược?

Vắng-người-nên-phải-dừng-kéo
người.

Khô-hầu-rất-hạng-hòn-chí-thể?

Xót-ruột-nồng-lòng-hóa-hồ-mỗi.

Nồng-nỗi-nhường-này-thương-mến

nước,

Ai-người-dồng-bệnh-biết-lòng-tôi.

Gái-bị-chồng-chê

Dẫu-chẳng-khôn-ngoan-chẳng-vung

võ,

Song-vì-chồng-ghét-hóa-chồng-chê.

Tam-tòng-sách-giay-còn-giữ-dâ,

Tử-duc-en-dâng-giữ-một-bè.

Trang-diêm-dâng-dâng-theo-lối-diêm,

Sέν-σι-giữ-thời-nhà-quê.

Dém-nâm-nghĩ-phân-vâ-thêm-tùi,

Giây-rách-thời-dành-giữ-lấy-là.

Liên-Nhu

Khát-nước
Bác-minh-ta-hồi-mát-minh-chori,
Ta-hồi-ta-la-lại-trả-lời;

Khát-nước-hay-su-ngồi-tuồng
vược?

Vắng-người-nên-phải-dừng-kéo
người.

Khô-hầu-rất-hạng-hòn-chí-thể?

Xót-ruột-nồng-lòng-hóa-hồ-mỗi.

Nồng-nỗi-nhường-này-thương-mến

nước,

Ai-người-dồng-bệnh-biết-lòng-tôi.

Gái-bị-chồng-chê

Dẫu-chẳng-khôn-ngoan-chẳng-vung

võ,

Song-vì-chồng-ghét-hóa-chồng-chê.

Tam-tòng-sách-giay-còn-giữ-dâ,

Tử-duc-en-dâng-giữ-một-bè.

Trang-diêm-dâng-dâng-theo-lối-diêm,

Sέν-σι-giữ-thời-nhà-quê.

Dém-nâm-nghĩ-phân-vâ-thêm-tùi,

Giây-rách-thời-dành-giữ-lấy-là.

Liên-Nhu

Còn-ai-là-người-hảo-tâm???

Xin-giúp-nạn-dân-Thanh-hoa

VIỆC GIÁO-DỤC Ở NƯỚC TA

(Tiếp-theo)

III. — BẢN-qua-sự-tự-do-giao-dục-nhà

giao-dục

nhà

còn-không

tự

do

tự

không

tự

năm 1782 cho đến năm 1881, ngôn ngữ vẫn còn bị bỏ huỷ. Tuy có những đạo luật 21 Octobre 1881, 17 Mai 1882, 18 Juillet 1882, 16 Juillet 1883 v.v., điều rõ quyền tự do ngôn luận, nhưng khi thêm, khi bớt, khi nới, khi buộc, không được như định, minh bạch. Kíp đến khi Địa quốc đế tam ứng thành rồi, thời nước Pháp mới có luật ngôn luận nhất định, minh bạch. Luật ấy là đạo luật 29 Juillet 1881. Đạo luật 29 Juillet 1881 thiết giải, gồm cả thấy 70 khoản, làm thành một phap luật ngôn luận ». Đạo luật ấy xoa bỏ hết cả các đạo luật cũ. Vé sau, tuy còn có những đạo luật 2 Août 1882, 27 Juillet 1884, 11 Juin 1887, 19 Mars 1889, 28 Décembre 1893, 9 Avril 1910, 8 Février 1911, 29 Septembre 1919 v.v., nhưng chỉ định về những chuyện lật vật thôi.

b) *Nói về nước Ta*. — Nói về nước Ta, phải phân biệt trước khi có Bảo-hộ và sau khi có Bảo-hộ.

Trước khi có Bảo-hộ, dân ta sống dưới quyền quyết chuyên chế, không được tự-do ngôn luận. Vài bài, bài ấy ta chưa biết may in. Vốn ta cũng đã biết khác chữ vào gõ để in, nhưng cách ấy doa so làm, dùng để truyền bá tư-tưởng không được rộng rãi.

Sau khi có Bảo-hộ, phải phân biệt Trung-Ký và Nam-ký.

Nam-ký là một xứ « thuộc-dia » của nước Pháp. Nguyên nước Pháp có hai hạng thuộc-dia : « hạng cũ » là những chỗ lấy được trước năm 1851, như Mac-nich (Martinique) Rô-uy-ni (Réunion) và Ga-de-lup (Guadeloupe); « hạng mới » là những chỗ lấy được sau năm 1854, như Xê-nê-gan (Sénégal) Nam-ký v.v. Chính trị trong các thuộc-dia cũ khác chính trị trong các thuộc-dia mới. Trong các thuộc-dia cũ, chính trị cũng như ở Pháp, nghĩa là pháp luật thi hành trong các xã ấy tức là pháp luật thi hành ở Pháp. Các thuộc-dia mới thời không được như thế. Trong các thuộc-dia mới, trừ những đạo luật hai viện ở Pháp thao ra mà có quyết-nghị được thi hành ở thuộc-dia thời không kể, còn bao nhiêu việc khác đều phải lấy sá-linh của Tổng-thống nước Pháp làm pháp luật. Nói về quyền ngôn luận bằng chữ pháp ở Nam-ký, đạo luật 29 Juillet 1881 được thi hành ở trong xứ, vì khoản 69 có nói « đạo luật này được thi hành trong các thuộc-dia »; có nghị định Toai quyển 12 Septembre 1881 tuyên bố thi hành. Còn về quyền ngôn luận bằng chữ pháp ở Nam-ký, thời theo sắc lệnh Tây-thống ngày 30 Décembre 1882.

Trung-Ký là bảo hộ. Tuy nói rằng quyền Vua Annam và quyền Bảo-hộ chấm chừng nhau để cai trị, nhưng thực sự thời thường thường một mình Bảo-hộ quyết định các việc. Nói về quyền tự do ngôn luận, xưa nay đã có hai bài doa xác định về chuyên ay. Nhưng vì mấy đạo xác định ấy chưa được minh bạch, nên vừa rồi lại có đạo xác định ngày 4 Octobre 1927.

c) *Nói về các nước*. — Ở nước

Anh k-ông có một phap luật ngôn luận minh bạch như ở nước Pháp, chỉ có những đạo luật lật vật thôi. Đại khái thời ngôn luận cũng tự do, nhưng có đôi ba việc chưa được như ở Pháp, phong thô như : làm chủ nhật trình phái nạp tiền k-que.

Nước Phap có đạo luật 7 Mai 1874, cũng đồng như đạo luật 29 Juillet 1881 của Pháp.

Nước Nhật có đạo luật 13 Avril 1893.

Còn ở Hoa-ký thời ngôn luận rất tự do, không có pháp luật riêng chỉ lật hình luật để trung phạt những kẻ dùng bạo-hay sách làm tội hại dân danh-dự từ nhân ma-thoi.

(Con nǚ)
T. D. N.

VIỆC TRONG NƯỚC TRUNG-KÝ HUE

Báo bị cấm

Ngày 27 Décembre vừa rồi, quan khâm-sứ Trung-ký có nghị định cấm các thư báo sau này không được mua bán và truyền bá trong địa bàn xứ Trung-ký :

- a) báo « L'Amie Annamite »
- b) báo « La Nation Annamite »
- c) báo « Journal des Etudiants annamites de Toulouse »
- d) báo « La Tribune Indo-chinoise »
- e) báo « La Jeune Indochine » xuất bản ở Pháp.

c) báo « La Jeune Indochine » xuất bản tại Saigon.

Chào ôi ! nói chẳng được nói, than chẳng dám than. Ai oí sớm xép but nghiêm, mà xoay về nghè khac cho qua ngày !

HỘI THÀNH

(YÊN ĐỊNH)

Được lệnh quan, thì trơ mép

Mỗi tối hai lát đánh được một con nai, vì nó đã phá tài hoa mâu nhiều lâm. Hương chúc dem thù nồng biếng quan huyễn, còn toàn thân thi chay linh quan thể nào, rồi sẽ chia cho cộng chúng Ngò đầu tói biến, quan hủi. « Nai còn không ».

Bàm ngai, nà trên biến ngai, còn nà dưới đường chờ linh ngai truyền thê nào dã. Quan lập tức phả lịnh tót bắt hai lát cắt phu vánh cả hai quay sau về huyền. Thế là dân nhện sém trơ mép. Thời cũng phải; miếng ngon ai có nhường ai. Miền là những giỗng hại dân, trù được là tốt ! !

D. H.

(PHÙ-DIỄN)

Xét nhà và bị bắt

Ở làng kim-lũy có một người đã già tên Tué, trai 50 tuổi, lúc xưa go đầu kiếm báu, nay về cày cấy kiếm ăn.

Hôm mồng 3-11 annam 6 giờ sáng, thấy Thông-lai, chánh phủ lồng và mấy người lính, đến vây học xét nhà, xét xong không thấy cái gì cả; nhưng cũng bắt gác tên ấy về phủ, rồi giải luân lén tinh. Quan tích truyền tống vào ngục thất, rồi từ qua Toa; đã một tháng trời, mà chưa xú ra sao cả, rát là oan khô.

Ôi ! ở nhà buồn nám, ba vỉ thuốc, chán nám, ba dáng cay, mà còn xét nhà phải bắt, thế biết làm nghè gì cho yên thau, khôn truy ! !

Mong rằng quan trên xét đến tình oan khô mà tha cho, thì may lắm.

MINH-TA

Các ngài có lòng tốt nghĩ đến tình con tôi là m. Lê Blub, đốc giao-truong Nữ-học Hué, ta thê ngày 15 tháng 7 mới rồi, mà cho bạc trả cấp giao cho m. Hồ-ba-Tường chuyên giao, cả thay được 56 \$00. Vậy chúng tôi xin có lời cảm ơn.

LÝ-THI CẨM

— * Đầu áy móc anh. Song tôi không cần gì ai chăm sóc cả. Sao tôi chưa chết cho rồi ? * Rồi nàng khóc oa-lén.

Bé-mich-tri muôn nói nứa những nói không ra tiếng, thấy Ca-tiêu sa khac thi chàng nhớ diri ruột héo gan.

Anh khán thủ vào nói giờ đã hết rồi. Bé-mich-tri bèn nói :

— * Lần này nàng quá móng, thời để mai tôi lại sẽ đến. * Rồi cả hai người đứng dậy đi ra khỏi người một ngay.

Khi Bé-mich-tri đi trong các đường cửa ra vào thi chàng nghĩ thăm rằng : « Chào ôi ! nàng đã đến thê rồi. Chàng càng nghĩ càng hối rở ràng cái tôi của mình là chàng nèo. Chàng hiểu rõ cách chàng dại ngô Ca-tiêu sa là xấu xa gom gốc thê nào, trước kia chưa bao giờ chàng cầm xác mạnh như vậy. Chàng hiểu rằng liz ráy không thể nào chàng bón nòng được, song chàng chưa minh giải rõ ràng sự giao thiệp của chàng với nàng sau này sẽ ra làm sao.

Bé-gô du só là nǚ giáo sư trong một lảng ở quan Nô-gô-rô. Một hôm Bé-mich-tri cùng mấy người bạn đến sân gác ở đó. Khi sân oé, anh em diցing cung nhau ăn uống trong quán thi người con gái này đến xin

THƠ NGỎ CÙNG CÁC ÔNG

Nguyễn Ngọc Bích Saigon
Trần Văn Hán Quinhon
Nguyễn Ngọc Anh-dit D-chen Soctrat

bản báo có nhân dược mandats télégraphiques của các ngài đưa báo, bản báo đã gửi báo cho các ngài mà hãy như ý và tiếp cái trả về mũi, ni-adressé long-tem tin tức được rõ ràng xin viết lại address cho rõ ràng ghi về cho báo quản, để tiện việc gửi báo cho khai sai lắc. B. B.

THANH-HÓA

Giáy bạc giá 100\$00. — Ngày 18 Décembre có 1 người ở phố Paul-Bert dem 1 tờ giấy 100\$00 ra kho bạc dùi, không may phải từ giấy giả, liền bị bắt tổng giám, nghe đầu từ giấy bạc giả này của 1 chủ khách mua thuốc phiện, nay chủ k-ach đã rong ruổi dân ngàn, mà tên này lại đi duỗi dùp, tai bay vạ glo, nghĩ cũng lung tung. Mong rằng lượng trên minh xét cho k-éng nhau.

HỘI THÀNH

(YÊN ĐỊNH)

Được lệnh quan, thì trơ mép

Mỗi tối hai lát đánh được một con nai, vì nó đã phá tài hoa mâu nhiều lâm. Hương chúc dem thù nồng biếng quan huyễn, còn toàn thân thi chay linh quan thể nào, rồi sẽ chia cho cộng chúng Ngò đầu tói biến, quan hủi. « Nai còn không ».

Bàm ngai, nà trên biến ngai, còn nà dưới đường chờ linh ngai truyền thê nào dã. Quan lập tức phả lịnh tót bắt hai lát cắt phu vánh cả hai quay sau về huyền. Thế là dân nhện sém trơ mép. Thời cũng phải; miếng ngon ai có nhường ai. Miền là những giỗng hại dân, trù được là tốt ! !

D. H.

(PHÙ-DIỄN)

Xét nhà và bị bắt

Ở làng kim-lũy có một người đã già tên Tué, trai 50 tuổi, lúc xưa go đầu kiếm báu, nay về cày cấy kiếm ăn.

Hôm mồng 3-11 annam 6 giờ sáng, thấy Thông-lai, chánh phủ lồng và mấy người lính, đến vây học xét nhà, xét xong không thấy cái gì cả; nhưng cũng bắt gác tên ấy về phủ, rồi giải luân lén tinh. Quan tích truyền tống vào ngục thất, rồi từ qua Toa; đã một tháng trời, mà chưa xú ra sao cả, rát là oan khô.

Ôi ! ở nhà buồn nám, ba vỉ thuốc, chán nám, ba dáng cay, mà còn xét nhà phải bắt, thế biết làm nghè gì cho yên thau, khôn truy ! !

Mong rằng quan trên xét đến tình oan khô mà tha cho, thì may lắm.

QUÀNG-NAM

(THIEN-PHUC-U)

Bệnh dịch rất kỵ

Trong ba năm nay quân gian tu hập trong hạt Tiên-Phuoc, làm nhiều đều ghê gớm dứt-kết: như đốt chợ, cướp ngựa, bẻ kiêng, cướp bạc kẽ dì dằng v.v... và nhiều đám trộm cướp khác ở trong chốn

thôn quê không kè cho hết được. Chẳng những trộm cướp mà thời mà quân gian ác ấy còn quân tu say sưa, hùng hiếp bóc lột, thi đoạn tan bao, chẳng còn sót gì không làm đến. Nhưng mà những người có trách nhiệm, không dè lòng đến.

Tổng lý tài lỵ xã, lại có kẻ thông đồng mà chia lợn với nó nữa; chưng báu trên kia làm hại cho dân hại. Tiết Phuoc chẳng biết bao nhiêu May mắn thay tháng trước như quan Tây ở đồn Trà-my tra xết mà bắt đán quan do, dao cho qua Dia phương tra xết, thi quan ấy khai ra trong ba tháng này mà có hơn năm, sau mất đán cướp то; thi thế trong may năm này dân dia Tiên-phuoc của d-ua con, người dân sống nghĩ eo dang thương tam không ?? Bệnh ấy vừa xảy tiếp đầu có bệnh khác dừa iỏi, là cái bệnh kẽ thừa hàn, thừa thố dọa người, nghe đâu bợt tay bợt tay không xong thì thấy bỏ ngày đó không tính, làm thì từ bốn giờ khuya cho đến 7 giờ tối mới cho nghỉ, mương xá náo đem dán chém mọi đón phút thi daу duỗi vè không cao lam, bát bừa sau đ-ua cho sớm.

Tan nhau như taé, dân thấy mà ghê, nên phải đem tiền đến lo cho khỏi sự đánh đập.

Ôi ! thay trung thành quá ! thay thành hâm quá ! dân dâu mà chịu cho nòi !

H. KH. PH.

BẮC-KÝ

HANOI

Việc ông Clémenti

Hôm qua tôi thay đổi thành định xir việc ông Amédée Clémenti chủ nhiệm ba Mihaili. Nhưng vì trạng thái Pascalis cũ về việc này còn bị đau, nên trang sir Mayet là thư ký ông xin tòa hoãn việc này lại.

T. N. D. B.

HAIPHONG

Hal y al-sang Tân thê giới Ông Dalamarre là Thanh tra Ino động di qua Haiphong có dem theo hai viên y-sĩ ta lính nguyên sang Nouvelles Hébrides để chữa bube cho người mìn lam ở hòn ấy.

Ly que hương, xa phần mồ, dè cầu láy chung loài, trong con dàn dàn, dàu chún què người, chí lóng tít thiên, cái chí hảo niệp của hai ông, dâng khen thay !

Trước làm việc nghĩa, sau là mua vui.

Hát tuồng tây và đánh nhạc, giúp non dân Thanh-hoa lối 8 Janvier này mấy thày Kho-bac hát tại trường Bắc-Hoa phố Đồng-khanh Hué.

Xin mời đồng-báo chiếu cố.

MAU MAU MỜI ĐÈN « BẮC-HOA »

Trước làm việc nghĩa,

sau là mua vui.

Hát tuồng tây và đánh nhạc,

giúp non dân Thanh-hoa lối 8

Janvier này mấy thày Kho-bac

hát tại trường Bắc-Hoa phố

Đồng-khanh Hué.

Xin mời đồng-báo chiếu cố.

HỘI TRUNG-KÝ CỘNG-THƯƠNG-LIỀN-HIỆP

Hội T. K. C. T. L. H mục đích là kinh doanh và thực nghiệp và thứ nhất về kỹ nghệ, chế tạo các đồ nội-hỗ trợ-thể cho các hóa sản ở ngoài đương người mìn thường dùng. Vốn định là 50.000\$, chia làm 2000 cổ phần, mỗi cổ là 25\$ thời số cổ phần đã đúi.

Đến nay hội vẫn còn nhận được rất nhiều sự của các ngài có lòng tin thành và Hội, cho nên Hội định trong kinh doanh sẽ có thêm thành phần nữa ngoài Hội. Hội có thành phần là 2000 cổ phần, mỗi cổ là 25\$ thời số cổ phần đã đúi.

Đến nay hội vẫn còn nhận được rất nhiều sự của các ngài có lòng tin thành và Hội, cho nên Hội định trong kinh doanh sẽ có thêm thành phần nữa ngoài Hội. Hội có thành phần là 2000 cổ phần, mỗi cổ là 25\$ thời số cổ phần đã đúi.

Đến nay hội vẫn còn nhận được rất nhiều sự của các ngài có lòng tin thành và Hội, cho nên Hội định trong kinh doanh sẽ có thêm thành phần nữa ngoài Hội. Hội có thành phần là 2000 cổ phần, mỗi cổ là 25\$ thời số cổ phần đã đúi.

Đến nay hội vẫn còn nhận được rất nhiều sự của các ngài có lòng tin thành và Hội, cho nên Hội định trong kinh doanh sẽ có thêm thành phần nữa ngoài Hội. Hội có thành phần là 2000 cổ phần, mỗi cổ là 25\$ thời số cổ phần đã đúi.

Đến nay hội vẫn còn nhận được rất nhiều sự của các ngài có lòng tin thành và Hội, cho nên Hội định trong kinh doanh sẽ có thêm thành phần nữa ngoài Hội. Hội có thành phần là 2000 cổ phần, mỗi cổ là 25\$ thời số cổ phần đã đúi.

Đến nay hội vẫn còn nhận được rất nhiều sự của các ngài có lòng tin thành và Hội, cho nên Hội định trong kinh doanh sẽ có thêm thành phần nữa ngoài Hội. Hội có thành phần là 2000 cổ phần, mỗi cổ là 25\$ thời số cổ phần đã đúi.

Đến nay hội vẫn còn nhận được rất nhiều sự của các ngài có lòng tin thành và Hội, cho nên Hội định trong kinh doanh sẽ có thêm thành phần nữa ngoài Hội. Hội có thành phần là 2000 cổ phần, mỗi cổ là 25\$ thời số cổ phần đã đúi.

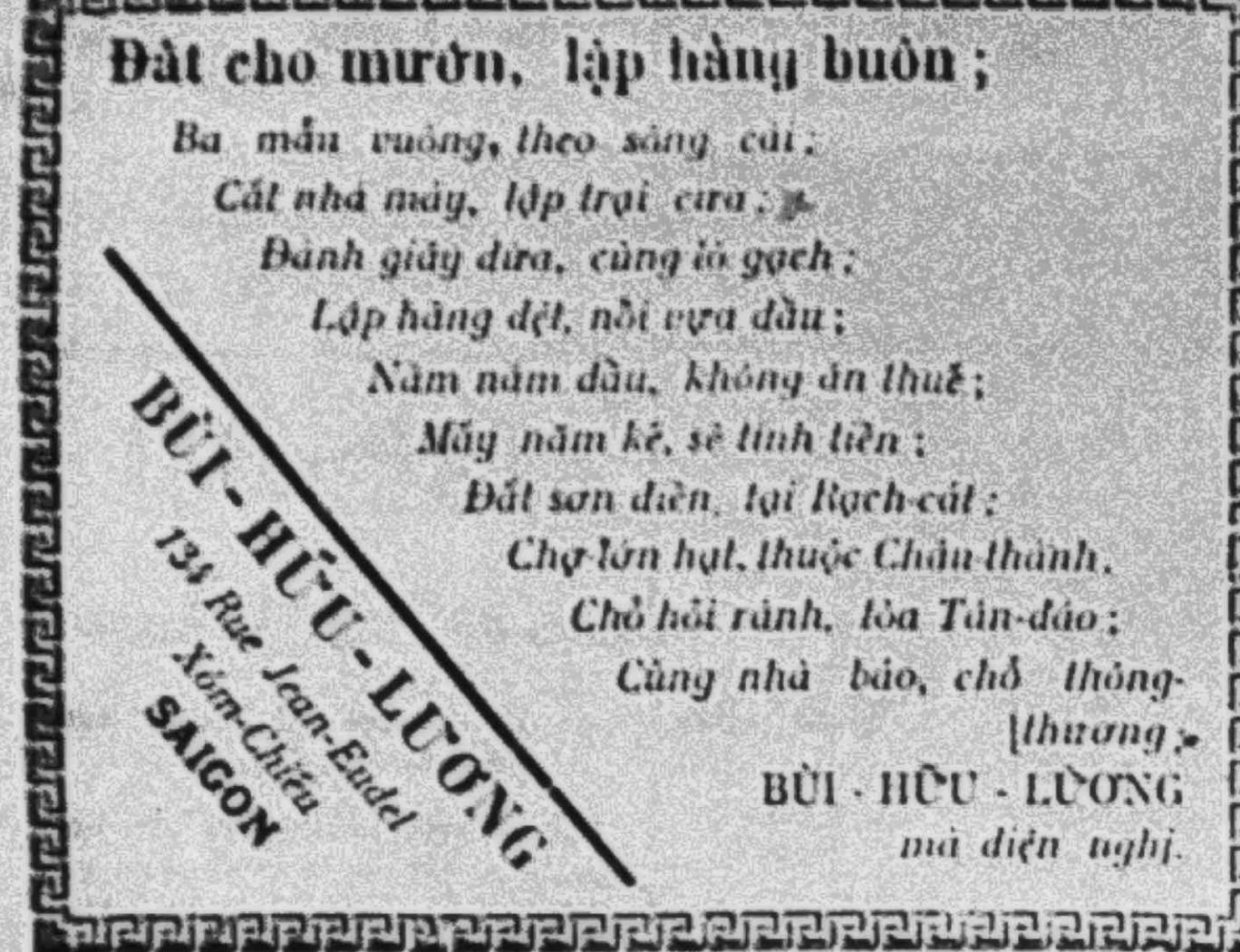
Đến nay hội vẫn còn nhận được rất nhiều sự của các ngài có lòng tin thành và Hội, cho nên Hội định trong kinh doanh sẽ có thêm thành phần nữa ngoài Hội. Hội có thành phần là 2000 cổ phần, mỗi cổ là 25\$ thời số cổ phần đã đúi.

Đến nay hội vẫn còn nhận được rất nhiều sự của các ngài có lòng tin thành và Hội, cho nên Hội định trong kinh doanh sẽ có thêm thành phần nữa ngoài Hội. Hội có thành phần là 2000 cổ phần, mỗi cổ là 25\$ thời số cổ phần đã đúi.

Đến nay hội vẫn còn nhận được rất nhiều sự của các ngài có lòng tin thành và Hội, cho nên Hội định trong kinh doanh sẽ có thêm thành phần nữa ngoài Hội. Hội có thành phần là 2000 cổ

COMPATRIOTES VISITEZ LA PHARMACIE PHAM-DOAN-DIEM A TOURANE

CỦNG KHÔNG LÀ CHI

Xưa nay các ngài đầu dầu cũng hối hả chung tôi chỉ bán hàng to lúa, vải vóc, gau nhieu, hàng Tây, hàng Tàu, hàng Việt-Nam, hàng tạp hóa, mà nay lại thấy bán dầu thi lái làm là, nhưng cũng không là chi.

Nguyễn chung tôi này có lòm tai-lý hàng dầu "À Té Á hóa da Công Ty" (Ce Francesco-Anatolius des Petroles) là hàng dầu rất có tiếng cả toàn cầu.

Đầu dầu các thứ dầu hỏa như là.

Dầu hỏa hiện "Cao Sô" dùng rất sang trọng.
" " " Cát Gáy" sang thật khỏe mặt.
" " " Cát Mão" thấp hết sức đượm.
" " " Hoa thị" bún thắm chì rẽ.

LẠI CÒN CỎ: Dầu Essence Shell rất tốt bột dung thấp đèn manchon, chạy xe điện, dầu huile M. C. C và các thứ mồ dề chạy các máy, máy lu, máy cưa, máy điện ván ván; dầu tru mít, dầu tru rết, dầu để hòa son, đèn nến biển Tàng-Mao (Bougie "Courances") là đèn cũ, bạch lạp (paraffine) dùng để đốt đèn nến; đèn Manchon hiệu Tito Landi. — Lại bắt sáu các thứ đèn đất và đèn manchon rất tàn tinh lành le.

Giá cả thực thà, tiếp trước từ tể, bắc sỉ bán lẻ đủ cách, ai là quý khách biết thương người đồng bào Việt-Nam ta mới bước đầu lên đường thương mại, xin chiếu cố để hiện chúng tôi là hiện.

AN-NHƠN Rue Paul Bert Hu (Bán hàng to lúa)
Quai Đồng Ba Hát Ban đầu đèn)

Telephone N° 59

Gửi thư, mandat, colis đến AN-NHƠN Rue Paul Bert thi đê tên M. Nguyễn Nhơn-Cung
Gửi thư, mandat, colis đến AN-NHƠN Quai Đồng Ba thi đê tên M. Bùi-Bắc
Căn Cáo, Nguyễn-Nhơn-Tu

MỘT VẬT KỲ NIỀM LÀU NĂM ÀNH TÙ TRÁNG HẸN MỚI CHÉ

Các ngài có những bức ảnh đã chụp rồi hoặc ảnh cũ đã lâu, muốn giữ bức ảnh ấy làm kỷ niệm lâu năm, xin cứ gửi thẳng cho hiệu hương-ký Photo Hanoi mà đặt làm ảnh trắng men, nghề này mới có ở xưa là một.

Nghề mới, giá cả, làm cài ảnh hàng. Có giri lồng quyền mẫu hàng (catalogue) máy ảnh và các đồ dùng về việc làm ảnh, các thứ manchons và pháo bengale (flamme bengale) dù cả các mui.

Hương-Ký Photo HÀ-NỘI

BỆNH QUỐC DÀI CÓ THUỐC TIỀN

Đã mua phải bệnh lú hay đường mai là mắng tanh thấy cả một nơi rồi mà không khỏi và rất bức xúc, mà không đến thuốc của nhà-biến-hàng-chung-thao-nam-cung-phai-khỏi và rất bức xúc mà không khỏi đường mòn dài và khôn-thế người vẫn khỏe mạnh như thường. Nhưng có một mồi gi cá, hai mươi ngày sau hiện đã nói danh tiếng xưa nay rọi ra như con rết cảng khem và chịu cho là không rõ ràng hai mòn thuốc rát là thay đổi như vậy thật là không đảm bảo khỏe. Thuốc lú: 1 \$ 00 một hộp, đường mai: 25 00 một lít. Bán hiện giờ lú là 100 000đ và chung và cảm thân.

HOÀNG-VĂN-ẤP
6 phố Nanh-đô Bão-Ninh

Kính-cáo quốc-dân

Một tần thảm kinh mới xảy ra.

Thưa các ngài, cái thảm kịch nay là rất dữ các ngài chú ý đến mấy thứ thuốc của hiệu Tín-ngọc-Liên, hiệu chính & Dép-cù 16 rue Principale, và chỉ điểm ở Hanoi, 74 rue Tản-thien, như sau này: Thuốc ho cầm số 1 và trè con ho nặng đến dầu cung khởi, 0.5kg. — Phuy bộ trị bệnh là Lai số 2, giá 1.00, nhất là các ông bà già và các bà sau khi bị cùi rong cang Khô lú. — Thuốc dae hung kinh niêm số 13 sống sau khởi ngày lập tức, 0.5kg. — Thuốc lý số 5 để trị bệnh sưng lý hoặc di ra máu hay mủ, rõ ràng đến dầu cung khởi, giá 0.50. — Thuốc ho người nhén số 4 giá 0.50. — Thuốc gõ số 7, màu rất đậm đà, 0.5kg. Các bài thuốc thuốc nữa không ba-bé trong năm sau hết tiếng là thuốc lú số 2, giá 1.00. Thuốc tim là số 6 giá 0.50, bài thuốc này và bệnh sưng lú này đều đến cung khởi rất nực mà không bài nén due.

Các mua lú số 7 — Tại Trung-ký (Annam), và tỉnh Vinh nhà M. Lê định-Mai ngõ Tôn-kiểu sau tên Hội-quán, Tourane hoặc Tỉnh-khuynh Nguyễn-thị-Huệ phố Bà Hông-Vi. — Huân-trang Móng-trung thư quan Vượng-gia-Hát. Tại Namky (Cochin-china), hiệu Định-thanh-Song. — Tại Bắc-ký (Tonkin) Hải-phòng Hương-hát thư quan, 22 Béthune-Bonapart — Nam-hoa lô-mát đường 100 phố Khách — Hải-phòng. Ngày 10 tháng 8 năm 1910. — Lai-công-Liên với Tứ 6 phố Luân-Hoa — Hanoi Kim-đắc-giang 13 phố Hàng-Số — Phố lô-ho Phan Long-Hung phố Bé-nhí.

Luân ngū bằng quốc ngū,
Ý nghĩa dễ thông hiểu,

Tập này rất thiết yếu;

Ai nghe cũng cảm-hứng,

Tập này rất thiết yếu;

Thay vào những bài học,

tập đọc và thuộc lòng,

Tổng đại lý tại ĐÀ LẠP ÂN QUÂN — HUẾ.

Giá 0 \$ 30

Thuốc đồng hàng 6 lạng

Thuốc đánh hàng 3 lạng

Mua buôn tinh giá

riêng

BÁN TẠI HIỆU:

LY SENG BAO

42 Phố hàng bù HANOI

Giáy nút số 230. Hộm thư số 11

THAY ĐỔI MỚI RỜI

Nhà hàng của tôi trước ở Ninh-hòa nay đã đem về Nha-trang đường N° 1 trước mặt nhà hàng máy nước đá của hiệu Stad.

Nhà hàng chúng tôi, buôn bán tạp hóa, đủ các thứ ăn mặc: hàng tàu, lây, nam, bắc. Có bán vật hàng làm nhà cửa như: Vòi gach, ván ván, vòi xe bò cho muôn chò hàng hóa, và tinh-nhanh các công-trình. Lại có Garage để sửa xe hơi. Đầu-thay sửa các thứ máy, có thợ rèn, rèn đúc nồng nghệ báu-nhra. Có bàn khoan, bàn tiện ván ván.

Xin các ngài chiếu cố cho người đồng ban được một phần quyền lợi bồn hiệu xin cảm ơn đời đời.

ĐÔ-TRÄP, hiệu nhà là **ĐÔ-VINH-LONG** dit VIÊN-XIN
Commerçant NHA-TRANG

Thor và giày thép xin đê: M VIEN-XIN
Entrepreneur à NHA-TRANG

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN LỢI

188-140, Bd Tống-dốc-Phương (CHOLON)

Bồn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ lông-Tàu, hàng Thương-hải như là: lanh, xuyên, trầu, cùm-nhung, cùm-châu v... Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm dae mặc dến rách không hề sờ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng bom-bay, hàng Nhứt-bốn v... Khán đội dầu rứt và thêu nhiều kiệu, nhiều màu thiệt đẹp.

Trù bón sỉ và lẻ đủ thứ màu nhôm của Tây hiệu "Teinture Ideale" danh tiếng thuở nay ở Nam-ký.

Bánh hộp biscuits "Kim-Thời" của bồn hiệu chế tạo chảng khóc náo biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi.

Bán bón bán bón dã mây chục năm cùng các tỉnh Trung-ky và Bắc-ký.

Ô-xa xin viết thư thương-nghi

TÂN-LỢI
138-140, Bd Tống-dốc-Phương Cholon *

PHARMACIE PHAN-VAN-GIAO HIỆU BẢO-CHÉ

THÀNH-HOA

Là Hiệu Bảo-ché thuốc tây của Ông Phan-van-Giao, nguyên bảo ché ngạch y-lỗ, dộc-lực tò chục lỗ.

Có đủ các thứ thuốc rất tốt và thật tươi của các nhà đại dược-phòng trú đánh bén Pháp chế ra chuyên lầu nào cũng có thuốc mới gởi đến.

Bán giá rất phải chăng vì những phụ phi vò-lich, đều giảm bớt cả, mà chủ nhân bao giờ cũng sẵn-lòng mách bảo các bệnh nhân trong lúc cần-cấp mà chưa mời kịp hay mời không được quan-thầy thuốc.

Đồng-bảo là nên chiếu-cố, trước là được thuốc tốt, sau vừa được vui-lòng giúp một người Việt-Nam.

XIN HÃY GIÚP NGƯỜI NAM VIỆT